

3
9781

Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся.

САВЕЦКАЯ

БЕЛАРУСЬ

Штодзенная газета.

Адрас рэдакцыі й адміністрацыі:

Менск, Петрапаўлаўскіх, № 8
пры Госідаце.

26
11

Рускай мовы быць пачытаць аднаго з
на адрасу ўсіх папяр. На прымятне зруч-
лісіх адрас на зьяўляюцца.

ДРУГІ ГОД ВІДАВАННЯ.

ВІДАВАННЕ УСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАУЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАУ.

№ 192 (302) Серада, 31-га жніўня 1921 г.

Буржуазя жадае скарыстаць голад у Паволжы для сваіх мэтаў; у гэту цяжкую хвіліну для усяго працоўнага люду Расейскай Фэдэрацыі яна збіраецца нанесці рэвалюцыі новы удар. Цясьней рады, пралетарыят!

Ворагі ня дэзмлюць.

Здарылася тое, чаго і павіны былі чакаць.

Элементаў, вярочня рабочай і селянскай класе, быўшыя ў вараге, кудысьці, фабрыкаў і кунцы не для таго увайшлі на Усерасейскі грэмізавы камітэт дапамогі галадуячым, каб запраўды дапамагчы рабочай дзяржаве ў барацьбе з вількім народным нешчасным голадам. Яны увайшлі гуды дзеля таго, каб пад ценю чырвонага крыжа павольна барацьбу з рабоча-селянскай дзяржавой, каб скончыць з ёй сваё разук.

Парадажучыся ў вопратку "чакаваўшы" і "прадэмагані" буржуазна-селянскага саюза, заместа запраўднай дапамогі расейскаму народу жадаюць даць яму намень.

Савецкае правіцельства церпяліва чакае хоць якой небудзь зарпешці для галадуячых ад буржуазнага грамадзянства. Яно надзеждзе ўвесь склад сярэня камітэту, хаця ў гэтым складзе і былі шмат ужо раейскіх вядомых ворагаў рабочых і сялян.

Савецкае правіцельства чакае толькі працы, толькі справы. Таго самага чакалі і галадуячы. І калі выявілася, што заместа працы Усерасейскі камітэт заняўся працай, якая ня мела ніякіх адносін да дапамогі галадуячым, калі заместа таго, каб выхадзіць у галадуячых масовыя і ўзвіцца за наладжыванне харчовых пунктаў і складовых, — усерасейскі камітэт наотра адмовіўся рабіць гэта і за

места дапамогі стаў дабываць на энды загражэнняй дэлегацыі для палітычных інтрыг і авантур.

Калі Усерасейскі Камітэт паказаў свай запраўдан твар хітрага ворага, які збіраўся скарыстаць да голадам дзеля таго, каб зрабіць удар расейскай працоўнай рэспубліцы ў сшыну — тады далейшае існаванне яго было зусім лішням.

Няма ніякіх спрэчак, што ў камітэт уваходзіла шмат сумнежных, шчыра жадальных дапамагчы Расей ў пажую хвіліну. Гэтыя элементны грамадзянства змогуць барацьбе з голадам.

Шкадаваць асабліва ня прыгодуецца, бо карысць ад камітэту ня было амаль што ніякай.

Першы месяц працы паказаў, што вызваліліся галадуячых будзе ня хто іншы, як расейская працоўная класа і ўсерасейскае градоўкае сялянства. Ужо паслана на Паволжа 50 проц. патрэбнага насельня. Будзе адпраў. ека і рэшта 50 проц. Хто гэта зрабіў? Рабочыя і сяляне без дапамогі буржуазнага грамадзянства.

З усёй Расей сотні мільянаў ахвераныя адпраўляюцца на Півольжа. Хто гэта робіць? Рабочыя і сяляне Расей.

З гэтай прычыны, калі буржуазнае грамадзянства спадзецца паграць рукі на голадзе, джк рабочыя і сяляне пб. гла ім скажуць: "Рукі прач!"

дзе зьяўляліся кіраўнікамі і нават прымалі ўдзел у ім.

У ліку галоўнейшых паўстанцкіх дзеячоў, якія былі арыштаванымі. Надзвычайнай Камісіяй Украіны знайшоўся і агент польскай контр разведкі Груднікі і не выладкава. як відаць, ён знаходзіўся на Украіне. Зхопленыя дакументы кажуць аб тым, што і грошы, і зброя і атрута атрымлівалася з другога аддзелу шостага Польскай Арміі. Гэта праўдлівае.

Лепш бы ўжо маўчалі аб сваёй "міралюбнасці" і "мірным суседстве" польскай дыктыяты, а то дават сорамна тропкі робіцца за таго, прычым іграюць у іх.

Пасылаючы пана Васілеўскага ў Маскву дзеля замазаньня вачэй — другою рукою польскае правіцельства рыхтуе нам удар, і нават ні кляпоціцца аб канспырацыі, аб ахове патайнасці сваіх плянаў.

Нам стала так сама вядома, што ня так даўна, у ліпені месяца, напэўна тады, калі пан Васілеўскі збіраўся зрабіць наведанне (візыт) нашаму паслу ў Маскве тав. Марозу — з Аўстрыі для "невядомых" мэтаў былі прывезены ў Польшчу 5 мільянаў патронаў для вінтовак сыстэмы Маніхера, 5 мільянаў капсуляў, 10 тысяч магнамак, 4.600 000 звычайных пахотных патронаў і артылерыйскія снаряды. У Францыі заказана 2 000 гармат.

Дзеля барацьбы з "халерай" і з "галоднымі ўдкачамі Паволжа", як дыплёматычна выказваецца Мілюкоў, паслала на беларускую і ўкраінскую граніцы тая ж самая Польшча некаторыя часткі жандараў, як пахотных, гэтак і конных.

Адным словам, "міралюбнасць" добра відаць. Мы ведаем, што азначае гэта "міралюбнасць" і чым яна нам пагражае. Т. Ленін ужо даўно абмаляваў наша міжнароднае становішча, як становішча наўстойчывай роўнаважнасці, якая ў любую хвіліну можа разбурыцца.

Чынасьці й трыманьне Польшчы — лепшае гэтаму падцвярджэньне. На словах "міралюбівае" суседства, — запраўды ж адзартнае.

Нахай. Сяцэле мягка пан Васілеўскі, але гісторыя пакажа, каму прыдзеца на цывёрным спаць.

Забастовачны рух.

Дзэле абароны Савецкай улады.

Лік бастуючых рабочых Францыі, якія не пажадалі вырабляць аружжа супроць Савецкай Расей, усё расьце і даходзіць да 29 тысячаў. На працы засталася ня больш 600 чалавек.

Забастоўні растуць.

Бэрлін. 28.8. Дзякуючы павялічыванню да-рагоўлі, забастовачны рух у Нямеччыне Шырыцца. У Штэціне забаставалі трамвайныя служачыя.

Дабіліся.

Вена, 28.8. З Лёвоу паведамляюць, што забастоўка транспартных рабочых спынілася, дзякуючы згадзеньню патрабаваньняў бастуючых.

Дапамога галадуячым.

Дапамога Швэцыі.

Стакгольм 29.8. Ва ўсім друку ідзе агітацыя аб дапамозе Расей. Збор ахвераваных будзе адбывацца пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэту, назначанага правіцельствам. Сёньня на пасяджэньні Швэдэскага Чырвонага Крыжа будзе канчаткова вырашана пытаньне аб форме дзяржаўнай дапамогі. Тэлеграмы з Жэневы, надрукаваныя ў стаггольмскіх газэтах, перадаюць за-леву старшынні міжнароднага чырвонага крыжа, што разьмеркаваньне харчоў для Расей павіна адбывацца чырвоным крыжам без кантролю з чьей бы там ня было стараны.

Дапамога дзецям Расей.

З 22 жніўня да 4 верасьня ў Стакгольме будзе адбывацца пасяджэньне кангрэсу міжнароднай лігі спасеньня дзяцей, на якім галоўным чынам будзе разглядацца пытаньне аб дапамозе Расей.

Беларусь галадуячым.

Працоўнікі асьветы м. Менску — галадуячым.

Праўдзёна Сяму працоўніку асьветы Беларусі ўтворана камісія на дапамогу галадуячым у складзе т. т. Пінава, Лімакі (Мэхікоз, Камісія разам з праўдзёным Сяму паслала цыркуляры і ліст усім павольным аддзяленьням аб утварэньні гэтакай камісіі на павятах Рэспублікі падрабязна адзначышы іх склад і іх чынасьці. Разьліных вынікаў ад павольных камісіяў не атрыма-на. Па горьду Менску камісія ўжо зрабіла загад у ВДО аб ад-лічэньні за два месяцы (ліпень і

жнівень) з пайка і ў Грэшаві аддзел Народнага Кам'юрату Ас.мет і аб адлічэньні алейной дэ-ятай пачаці Матар'яльняга адлі-чэньні з пайка пачуць што не падлічаны, што ж гэтакай гра-шовны адлічэньняў дыкапашніх да цяперашняга часу ўвасеня ня бя-гуць рахунак Народнага Кам'ю-рату фінансаву 8.000 000 і адда-еца ішчэ больш. Адрэча таго рэдакцыя "Востр" сабрала зэ спе-цыяльным нумар газэты, які пра-даваўся зь хачарству, каля 4.600 000 руб. На Менскаму павяту ідуць так сама адлічэньні харчаві і гра-шны.

"Пыемнае" суседства.

Пан Васілеўскі, паўнамоцнік польскага правіцельства ў Маскве, нядаўна ўздумаў зрабіць гонар нашаму паўнамоцнаму прадстаўніку ў Маскве тав. Марозу, зьявіўшыся з візытам да яго і з прыгожымі словамі.

Пан Васілеўскі заявіў у гутарцы з тав. Марозам, што Польшча "жадае" жыць у міры і згодзе з Беларускай Савецкай Рэспублікай і нават чакае яе прадстаўніка ў Варшаву.

Мягка сяцэле на словах Польшча, але вы, грамадзяне, ужо напэўна чыталі вядомае прызнаньне Савінкава і Балаховіна, а ўчора мы перадрукавалі яшчэ ня менш цікавае па-ведамленьне кіеўскай газэты "Кліч Працы" аб Патлюрау-

скім заговору на Украіне.

З гэтых дакументаў добра можна бачыць, што некаторыя асобы, якія займаюць адпаведныя пасады ў Польскай дзяржаве, маюць "сваю скарыбніцу" і свой "самастойны" погляд думкі і чынасьці, якія не залежаць ад польскага правіцельства.

Гэтыя асобы працуюць у польскім генэральным штабе і дужа добра праводзяць у жыцьцё Рыхскую мірную ўмову.

Гэтыя асобы памагаюць наладзіць Балаховічу "партызанку", забясьпечваюць усім па-грэбным расейскі паўстанцкі камітэт Савінкава. Гэтыя ж асобы знайшліся і ва Усеукраінскім Паўстанцкім Камітэце,

Вораг наш ня сьпіць, ен карыстаецца кожнай хвілінай, каб нанесьці сьмяротны удар рабочаму і селяніну.

Будзь на варце рэвалюцыі чырвонаармеец, рабочы і селянін!

Правіцельственнае паведамленьне.

Маючы на ўвазе прыцягненьне да справы дапамогі галадуючым магчыма большыя гушчы насяленьня, якіх бы палітычных пераконаньяў яны ня былі, Усерасейскі Цэнтр. Вык. Камітэт пашоў на спатканьне прапанове гуртку гэтак званых грамадзянскіх дзеячоў аб арганізацыі камітэту дапамогі галадуючых губэрняў. Нягледзячы на тое, што Савецкае правіцельства добра ведала, што шмат-хто з членаў камітэту прымаюць удзел у актыўнай барацьбе проціў Сав. улады, Усерас. Цэнтр. Вык. Кам. зацьвердзіў поўнасьцю прапанованы яму склад членаў камітэту і даў яму шырокія паўнамоцтвы. Цэнтр. Вык. Кам. быў пэўным у тым, што члены камітэту сапраўды разумеюць яго заданьні і пакінуць думку перарабіць камітэт у цэнтр палітычных групіровак і орган палітычнай барацьбы. Кіруючыя колы ўсясьветнай буржуазеі не маглі спакойна глядзець на спробы Сав. правіцельства зьяднаць вакол сябе ўсе сілы дзеля барацьбы з голадам і зьвярнулі на утварэньне камітэту спецыяльную ўвагу, жадаючы скарыстаць яго дзеля барацьбы з Сав. правіцельствам. Жадаючы зьберагчы карысную працу і пашкодзіць таму, каб камітэт зрабіўся сродкам палітычнай гульні заграўнай буржуазеі, Усерас. Цэнтр. Вык. Кам. сваёй настановай ад 18-га жніўня г. г. запрапановаў камітэту адлажыць пасылку заграўнай дэлегацыі і навялічыць працу ў галадуючых раёнах, адправіўшы туды членаў камітэту дзеля разьмеркаваньня там харчоў і кіраўніцтва харчовымі пунктамі. Аднак, камітэт у сваёй большасьці адмовіўся ад гэтага, будучы захопленым інтарэсамі, якія ня маюць ніякіх адносінаў да справы дапамогі галадуючым. Ен адкінуў гэту прапазыцыю правіцельства і ў ультыматыўнай форме паставіў пытаньне аб найхутчэйшай паездцы сваёй дэлегацыі заграўна, падкрэсьліўшы у сваёй рэзалюцыі ад 23 жніўня, што камітэт прымушан будзе спыніць сваю працу, калі правіцельства не перайначыць сваёй паставы наконт найхутчэйшай паездкі дэлегацыі. Разам з гэ-

тым, камітэт адкінуў прапазыцыю аб пасылцы значнай часткі сваіх членаў у галадуючыя раёны. Гэта рэзалюцыя канчаткова пераканала правіцельства, што большасьць членаў камітэту хацела выкарыстаць камітэт дзеля сваіх палітычных мэтай, якія ня маюць нічога супольнага з інтарэсамі галадуючых, што камітэт згодзен адкінуць дзелавую працу дзеля ўдзелу ў тэй контр-рэвалюцыйнай гульні, якая завязалася вакол ўтварэньня камітэту, сярод заграўных белагвардзейцаў і правіцельственных колаў Эўропы. Савецкае правіцельства к вялікаму свайму жалю, паставіла ліквідаваць камітэт. Разам з гэтым, Сав. правіцельства заклікае усіх тых, хто ня згодзен інтарэсы галадуючых ахвяроўваць контр-рэвалюцыйным спадзевам, напружыць свае сілы і сваёй шчырай працай вясці далей справу дапамогі галадуючым.

Гандлевая справы.

Прыход чужаземных параходаў.

24 жніўня ў Пецярбурскі порт прышоў нямецкі параход з грузам каменнага вугалля ў ліку 300 тыс. пудоў. 26 жніўня прышоў нямецкі параход з грузам у 9 тысяч мяшкоў мукі, 7 тысяч мяшкоў пшэніцы, фатаграфічнымі прыладамі, пішучымі машынкамі і часткамі электрычных матораў. 2 нямецкіх параходы прышлі з грузамі рэк. бандажоў, рэсораў і вінтоў.

Гандаль з заграўнай.

Севастопаль, 21. 8. У ліпені ў Крым увезена заграўных тавараў на 25 мільёнаў 350 тысяч рублёў рамануўскімі. Дастаўлена крамліна, харчы, лякарства, аўтамабільныя рэчы. Першую партыю тавараў, якія адпраўляюцца заграўна, складае віно, садавіна каля 10 тысяч пудоў.

Закупка харчоў заграўнай.

Сталгольмскія газеты паведамляюць, што ў Швэцыі закуплена Расеяй 20 тысяч тон жыта, большая частка якога ўжо адпраўлена.

Што чуваць заграўнай.

Заграўная палітыка Румыніі.

Тако Івэску ў гутарцы з студэнтамі „Ці Парыжскі“ абмяляваў усходнюю палітыку Румыніі, адзначыўшы, што прайшлі павіны быць добра забеспечаны, дзеля чаго Румыніі прыцягнуць прыняць удзел у вайскавай акупацыі прайшлі. Адвочыні в Расеяй не вяртаюць ніякай апэсі. Пачынаюць аб Весаарабі Румыніі вітолі не дзеля воцці надымаць.

Пабытым.

РЫГА, 25. 8. У фінскім друку ідзе спрэчка аб тым, ці быў на Гэльсінгфорскай канфэрэнцыі заснован тайны дагвор балтыцкіх дзярж ў супроць Савецкай Расеі.

Победа Савецкай Кааператыў.

ВЕНА, 23. 8. У Бьээле на адчыніўшымся міжнародным кангрэсе кааператываў выявіліся вялікая спрэчка аб дапушчэньні на канфэрэнцыю 2-х дэлегатаў кааператываў Р. С. Ф. С. Р. Пасьля доўгай спрэчкі мандаты дэлегатаў былі прызнаны.

Чырвоны прафэсійналы інтэрнацыянал робіць сваю справу.

ВЕНА, 23. 8. Камуністычны Камітэт прафэсійнальных саюзаў Італіі зьвярнуўся да Цэнтральнага Камітэту прафэсійнальных саюзаў з клічым аб'яднаць пралетарскі фронт на барацьбу з капіталам. Цэнтральны камітэт прафэсійнальных саюзаў ня траціць у сябе вярнуць шырокіх рабочых гушчар, якія вядуць адозву чырвоных прафэсійнальных саюзаў.

Ня могуць знайсці дакладчына.

БЭРЛІН, 24. 8. Лга вядуць яскі В рхоуан Совет друку разгляд Вэрна Сілескага пытаньне „наводзіцца ў вельмі дробных ставовшчы, ня маюць дакладчыка па пытаньню. Прэдстаўнікі вялікіх дзяржаў Эўропы ня могуць быць дакладчыкамі, як зацікаўленыя: Якош ня жадае ўмешывацца, амэрыканцы не сьведомі у гэтым пытаньні, а ў Гішпаніі в Ішла мэдэраўмэнце. Францыя спрабавала падкупіць сіцінавокага прэдстаўніка абшчэствамі ўсупіць Магокко. Гэта стала вядомым. Гішпанскі прэдстаўнік адмовіўся ў я.

Не давай наперад грошаў!

(З цяпершніх палітыкі Польшчы).

Адзін раз пад вечар у Варшаве ў раскошным памяшканьні Савіцкага сабралася свята і неразьдзельная тройца: пан Пільсудскі, бацька Балаховіч і Савіцкаў. Ненавісьць і злосьць на „праклятых“ бальшавікоў і жадаць зьнішчыць іхную Савецкую Уладу—зьязьявала гэту тройцу мацней усялякіх лацугоў. Яны ўжо сабіраліся ня раз, каб абгаманіць варункі барацьбы з гэтым ненавісным ворагам. Гэта самае яны мелі на ўвазе і цяпер. Яны сядзелі за шклянкаю добрага шампанскага (якое было прывезена для іх з самага Парыжу) і закусывалі вядомаю ўсім „белай польскай булкай“, а адначасна з гэтым, тысячы польскіх працаўнікоў, ня маючы працы, сядзелі галодныя і рады б былі кавалку чорна

га хлеба. Пан Пільсудскі дакончыў сваю шклянку і аблізуючы губы першы распачаў гамонку. „Праклятыя бальшавікі, крыкнуў ён, стукнуўшы кулаком па сталу. І як жа можна, каб гэтулькі аснавельможных польскіх паноў ачураліся сваіх уласных мабаткаў і як халопы якія, мусілі ўцякаць з Беларусі. Ці ж гэта можна цярдзец, скажыце, паноў?“ „Вы аснавельможны пан Пільсудскі, сказалі шчырую праўду, нудна адказаў яму Савіцкаў, але з гэтым яшчэ можна як небудзь згадзіцца. Вашы паны, якія ўцяклі з Беларусі, яны ўцяклі ня з дому, а дамоў, к сабе на бацькаўшчыну, дзе іх сустралі, як самых пажаданых гасцей, з якімі, можа хто і доўга ня бацься. Але вось вы толькі заў-

важце на тое, як адчуваюць сябе нашы нашчасныя расейскія ўдэкачы, якія уладалі ўсімі фабрыкамі, заводамі, хто трымаў у сваіх руках увесь гандаль, і ўсе тыя, пра якіх сам Вільгельм сказаў, што яны маюць зямлі шмат больш, чым у Баварскага караля! Усе яны паўцякалі з сваё бацькаўшчыны і цяперака марнуюцца па ўсяму сьвету, а іх ўласнасьцю заўладалі гэтыя сволачы — бальшавікі! Разувай, аснавельможны пане, як бы ўсе гэтыя людзі шчыра аддзякавалі таму, хто б дапамог ім зьвярнуцца на сваю бацькаўшчыну і заўладаць сваёю ўласнасьцю. Далей, вы павінны лічыцца і з тым, што бальшавізм, гэта бсьць міжнародная незабасьпека і таго, хто іх зьнішчыць, таго празавуць збавіцелям усяго сьвету ад вялікае небасьпекаі“. Пільсудскі слухаў і праз увесь час маўчаў, але ў пустой яго галаве, як вятрак

круціліся розныя нязбытачныя пляны, і ён быў гатоў на ўсё, каб толькі знішчыць гэтых шкодных бальшавікоў разам з іх Савецкаю Уладаю, і ён рашучым голасам сказаў: „Добра, панове, я буду дапамагаць вам у гэтай справе, чым толькі мага, апроч войска, але хто ж возьме на сябе выкананьне такой адпаведнай працы?“ Пры гэтых апошніх словах, панура сядзеўшы бацька Балаховіч, раптам падняў вочы і сказаў: „Я магу ўзяць на сябе выкананьне гэтае адпаведнае працы, але толькі, панове, я вам наперад мушу сказаць, што адкрытае барацьбы супроць Савецкае улады, нам нельга вясці далей. Яе патрэбна знішчыць з сярэдзіны, рознымі паўстаньнямі і бандытызмам, якія будуць нішчыць усе харчовыя і гаспадарчыя прыпасы. І я абяцаю вам, што я, як найлепей усё гэта выплаўню, за што прашу зрабіць мяне на-

месьнікам Беларусі, пасля таго, як я зьнішчу бальшавікоў“. Само сабою зразумела, што на гэтым у іх зрабілася паўнейшая згода і яны, дакончыўшы апошнія шклянкі шампанскага, пакінулі адзін другога. І вось закіцела вялікая праца! У Варшаўскіх друкарнях друкавалася усялякая контр-рэвалюцыйная літэратура, якая з аружжам парапраўлялася заграўна, дзе за польскае золата, ва ўсіх лясох былі згуртованы агентамі Балаховіча шэйкі бандытаў, якія павінны былі ўваткнуць Савецкай уладзе нож у сьпіну. Чакаючы гэтага моманту, пан Пільсудскі не шкадаваў ні золата, ні ўсяго таго, што было патрэбна ў гэтай вялікай чорнай справе. Адначасна з гэтым, ён як лісіца вільіў хвастом перад паўнамоцным Савецкім прадстаўніцтвам у Варшаве, уварваючы яго ў добрых суседзкіх адносінах Польшчы, да Савецкай Расеі,

